

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 17ης Νοεμβρίου 2011 *

Στην υπόθεση C-112/10,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ υποβληθείσα από το Hof van Cassatie (Βέλγιο) με απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο την 1η Μαρτίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen

κατά

Zaza Retail BV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, Α. Borg Barthet, Ε. Levits, J.-J. Kasel και Μ. Berger (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Mengozzi

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 31ης Μαρτίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Zaza Retail BV, εκπροσωπούμενη από τον M. Cordewener, advocaat,

- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Μιχελογιαννάκη και Z. Χατζηπαύλου και τον K. Γεωργιάδη,

- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον R. Troosters και την S. Petrova,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς την ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 4, στοιχεία α' και β', του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ L 160, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο δίκης μεταξύ του Procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen (εισαγγελέα εφετών Αμβέρσας, Βέλγιο) και της Zaza Retail BV (στο εξής: Zaza Retail), εταιρίας ολλανδικού δικαίου εδρεύουσας στο Άμστερνταμ (Κάτω Χώρες), σχετικά με πρωτοβουλία που ο εν λόγω εισαγγελέας ανέλαβε προκειμένου να κηρυχθεί σε πτώχευση μια εγκατάσταση της Zaza Retail στο Βέλγιο.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού εκτίθενται:

«Ο παρών κανονισμός προβλέπει ότι η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας μπορεί να αρχίζει στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη. Η διαδικασία αυτή είναι γενικής εφαρμογής και αποσκοπεί στο να συμπεριλάβει όλα τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Προκειμένου να προστατευθούν τα διάφορα συμφέροντα, ο παρών κανονισμός επιτρέπει την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας εκ παραλλήλου με τη διεξαγωγή της κύριας διαδικασίας. Η δευτερεύουσα διαδικασία μπορεί να αρχίσει στο κράτος μέλος όπου έχει εγκατάσταση ο οφειλέτης. Τα αποτελέσματα της δευτερεύουσας διαδικασίας περιορίζονται στα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος. Η ύπαρξη υποχρεωτικών κανόνων συντονισμού με την κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας εγγυάται την ενιαία αντιμετώπιση στην Κοινότητα.»

- 4 Στη δέκατη έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού εκτίθενται:

«Πριν από την έναρξη της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας, η έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας στο κράτος μέλος στο οποίο έχει εγκατάσταση ο οφειλέτης μπορεί να ζητηθεί μόνον από τους τοπικούς πιστωτές και τους πιστωτές της τοπικής εγκατάστασης του οφειλέτη, ή στις περιπτώσεις που η νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο έχει το κέντρο των συμφερόντων του ο οφειλέτης δεν επιτρέπει την έναρξη κύριας διαδικασίας. Στόχος αυτού του περιορισμού είναι να ζητείται μόνον όταν είναι απολύτως αναγκαία η έναρξη τοπικής διαδικασίας αφερεγγυότητας πριν από την κύρια διαδικασία. [...]»

- 5 Το άρθρο 3 του κανονισμού, το οποίο αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, ορίζει:

«1. Αρμόδια για την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του οφειλέτη. [...]

2. Όταν το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη ευρίσκεται σε κράτος μέλος, τα δικαστήρια άλλου κράτους μέλους είναι αρμόδια για την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας, κατ' αυτού, μόνον εάν έχει εκεί εγκατάσταση. Η διαδικασία αυτή παράγει αποτελέσματα μόνον έναντι των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη που βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

[...]

4. Τοπική διαδικασία αφερεγγυότητας βάσει της παραγράφου 2 χωρεί πριν από την έναρξη μιας κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας σύμφωνα με την παράγραφο 1, μόνον:

α) όταν είναι αδύνατο να αρχίσει διαδικασία αφερεγγυότητας κατά την παράγραφο 1 ως εκ των προϋποθέσεων που θέτει η νομοθεσία του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη,

ή

β) όταν την έναρξη της τοπικής διαδικασίας αφερεγγυότητας ζητάει πιστωτής του οποίου η κατοικία, η συνήθης διαμονή ή η έδρα ευρίσκεται στο κράτος μέλος στο οποίο ευρίσκεται η συγκεκριμένη εγκατάσταση, ή πιστωτής του οποίου η απαίτηση εγεννήθη κατά την εκμετάλλευση της εγκατάστασης αυτής.»

6 Το άρθρο 29 του κανονισμού, το οποίο αφορά το δικαίωμα να ζητηθεί η έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας, ορίζει:

«Την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας δικαιούται να ζητήσει:

α) ο σύνδικος κύριας διαδικασίας·

β) το πρόσωπο ή η αρχή που νομιμοποιείται να ζητήσει την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας βάσει του δικαίου του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η έναρξη της δευτερεύουσας διαδικασίας.»

Το εθνικό δίκαιο

- 7 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του πτωχευτικού νόμου της 8ης Αυγούστου 1997 (*Belgisch Staatsblad* της 28ης Οκτωβρίου 1997, σ. 28562), όπως τροποποιήθηκε με νόμο της 4ης Σεπτεμβρίου 2002 (*Belgisch Staatsblad* της 21ης Σεπτεμβρίου 2002, σ. 42928), ορίζει:

«Αν το κέντρο των κύριων συμφερόντων του εμπόρου βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο έμπορος αυτός δύναται, εφόσον διαθέτει εγκατάσταση στο Βέλγιο, να κηρυχθεί σε πτώχευση σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού [...]».

- 8 Το άρθρο 6 του εν λόγω νόμου ορίζει:

«Τηρουμένων των διατάξεων του νόμου περί πτωχευτικού συμβιβασμού, η πτώχευση κηρύσσεται με απόφαση του *rechtbank van koophandel* που επελήφθη της υποθέσεως είτε κατόπιν δηλώσεως του εμπόρου είτε κατόπιν αιτήσεως ενός ή περισσότερων πιστωτών, της εισαγγελικής αρχής, του προσωρινού διαχειριστή υπό την έννοια του άρθρου 8 ή του συνδίκου της κύριας διαδικασίας κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1.»

Η υπόθεση της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Στις 14 Νοεμβρίου 2006, ο εισαγγελέας πρωτοδικών του Tongeren (Βέλγιο) ζήτησε να κηρυχθεί σε πτώχευση η εγκατάσταση που διαθέτει στο Βέλγιο η Zaza Retail, της οποίας το κέντρο των κύριων συμφερόντων βρίσκεται στο Άμστερνταμ.
- 10 Κατά την ημερομηνία εκείνη, καμία διαδικασία αφερεγγυότητας δεν είχε ακόμα αρχίσει στις Κάτω Χώρες κατά της Zaza Retail.

- 11 Με απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2008, το rechtbank van koophandel te Tongeren (Βέλγιο) κήρυξε τη Zaza Retail σε πτώχευση.
- 12 Με απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2008, το hof van beroep te Antwerpen μεταρρύθμισε την απόφαση του rechtbank van koophandel te Tongeren και έκρινε ότι ούτε το εν λόγω rechtbank ούτε το ίδιο είχαν διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθούν επί της αιτήσεως ενάρξεως τοπικής διαδικασίας αφερεγγυότητας κατά της Zaza Retail σχετικά με την εγκατάσταση που διέθετε στο Βέλγιο.
- 13 Η εισαγγελική αρχή άσκησε ενώπιον του Hof van Cassatie αναίρεση κατά της απόφασης αυτής. Υποστήριξε, πρώτον, ότι ο όρος «πιστωτής» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού δεν δύναται να ερμηνευθεί στενά και ότι επίσης η εισαγγελική αρχή δύναται να ζητήσει την έναρξη πτωχευτικής διαδικασίας. Έτσι, η εισαγγελική αρχή ενεργεί ως θεματοφύλακας του γενικού συμφέροντος και, σε περίπτωση αδράνειας των θεσμικών ή ιδιωτών πιστωτών, παρεμβαίνει αντ' αυτών. Δεύτερον, η εισαγγελική αρχή εκθέτει ότι η εξαίρεση του άρθρου 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού έχει εφαρμογή επίσης επί αιτήσεως ενάρξεως πτωχευτικής διαδικασίας υποβληθείσας από την εισαγγελική αρχή, επειδή η αρχή αυτή, στην περίπτωση που δεν νομιμοποιείται να το ζητήσει, δεν θα μπορούσε να πετύχει την έναρξη κύριας διαδικασίας στις Κάτω Χώρες, που είναι το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη.
- 14 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Hof van Cassatie αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Νοούνται με την περιεχόμενη στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού έκφραση “ως εκ των προϋποθέσεων που θέτει” επίσης οι προϋποθέσεις που ανάγονται στην ιδιότητα ή στο συμφέρον ενός προσώπου, όπως η εισαγγελική αρχή άλλου κράτους μέλους, να ζητήσει την έναρξη διαδικασίας

αφερεγγυότητας ή οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν μόνο τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για την υπαγωγή στη διαδικασία αυτή;

- 2) Δύναται ο όρος “πιστωτής” που περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β΄, του κανονισμού να ερμηνευθεί ευρέως, υπό την έννοια ότι επίσης μια εθνική αρχή, η οποία βάσει του δικαίου του κράτους μέλους στο οποίο ανήκει έχει την εξουσία να ζητήσει την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας και ενεργεί προς το γενικό συμφέρον και ως εκπρόσωπος του συνόλου των πιστωτών, νομιμοποιείται να ζητήσει την έναρξη της τοπικής διαδικασίας αφερεγγυότητας βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 4, στοιχείο β΄, του κανονισμού;
 - 3) Αν με τον όρο “πιστωτής” δύναται να νοηθεί επίσης μια εθνική αρχή που έχει την εξουσία να ζητήσει την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας, είναι αναγκαίο για την εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 4, στοιχείο β΄, του κανονισμού η εθνική αυτή αρχή να αποδείξει ότι ενεργεί προς το συμφέρον πιστωτών που οι ίδιοι έχουν την κατοικία, έδρα ή συνήθη διαμονή τους στη χώρα της εθνικής αυτής αρχής;»
- 15 Παράλληλα με τη διαδικασία αφερεγγυότητας που άρχισε στο Βέλγιο, η Zaza Retail κηρύχθηκε στις Κάτω Χώρες σε πτώχευση με απόφαση του rechtbank te Amsterdam της 8ης Ιουλίου 2008.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 16 Πριν εξεταστούν τα προδικαστικά ερωτήματα, πρέπει να υπομνησθεί το σύστημα που δημιούργησε ο κανονισμός.

- 17 Συναφώς, το άρθρο 3 του κανονισμού προβλέπει δύο είδη διαδικασιών αφερεγγυότητας. Η διαδικασία αφερεγγυότητας την οποία κινεί, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη, διαδικασία που χαρακτηρίζεται ως «κύρια διαδικασία», παράγει καθολικά αποτελέσματα, υπό την έννοια ότι καταλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη που βρίσκονται σε όλα τα κράτη μέλη εντός των οποίων έχει εφαρμογή ο κανονισμός. Όταν μια διαδικασία δύναται, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, να κινηθεί από το αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους όπου ο οφειλέτης διαθέτει εγκατάσταση, η διαδικασία αυτή, η οποία χαρακτηρίζεται ως «δευτερεύουσα διαδικασία» ή «τοπική διαδικασία», παράγει αποτελέσματα τα οποία περιορίζονται στα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη που βρίσκονται στο έδαφος του τελευταίου κράτους (βλ., στο ίδιο πνεύμα, αποφάσεις της 2ας Μαΐου 2006, C-341/04, Eurofood IFSC, Συλλογή 2006, σ. I-3813, σκέψη 28, και της 21ης Ιανουαρίου 2010, C-444/07, MG Probud Gdynia, Συλλογή 2010, σ. I-417, σκέψη 22).
- 18 Η έναρξη δευτερεύουσας ή τοπικής διαδικασίας υπόκειται σε διαφορετικές προϋποθέσεις αναλόγως του αν έχει ήδη αρχίσει κύρια διαδικασία ή όχι. Στην πρώτη περίπτωση, η διαδικασία χαρακτηρίζεται ως «δευτερεύουσα διαδικασία» και διέπεται από τις διατάξεις του κεφαλαίου III του κανονισμού. Στη δεύτερη περίπτωση, η διαδικασία χαρακτηρίζεται ως «ανεξάρτητη τοπική διαδικασία» και οι περιπτώσεις κινήσεώς της καθορίζονται από το άρθρο 3, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού. Η διάταξη αυτή αφορά δύο καταστάσεις, δηλαδή, πρώτον, αυτή όπου είναι αδύνατον να αρχίσει κύρια διαδικασία λόγω των προϋποθέσεων που θέτει η νομοθεσία του κράτους μέλους όπου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του και, δεύτερον, εκείνη όπου η έναρξη τοπικής διαδικασίας στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται εγκατάσταση του οφειλέτη ζητείται από ορισμένους πιστωτές που έχουν ιδιαίτερο σύνδεσμο με το έδαφος αυτό.
- 19 Με τα ερωτήματά του, ο αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει το καθεστώς που έχει εφαρμογή στις δύο τελευταίες καταστάσεις.

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 20 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, στην ουσία, να διευκρινιστεί αν η έκφραση «ως εκ των προϋποθέσεων που θέτει», η οποία περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού και παραπέμπει στις προϋποθέσεις που, κατά τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, εμποδίζουν την έναρξη κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας στο κράτος αυτό, αφορά μόνο τις ουσιαστικές προϋποθέσεις σχετικά με την ιδιότητα του οφειλέτη ή περιλαμβάνει επίσης τις προϋποθέσεις σχετικά με την ιδιότητα των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη μιας τέτοιας διαδικασίας.
- 21 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι το άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού αφορά την περίπτωση που «είναι αδύνατο να αρχίσει» κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας. Η δέκατη έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού αναφέρεται στην περίπτωση κατά την οποία η νομοθεσία του κράτους όπου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του «δεν επιτρέπει την έναρξη» μιας τέτοιας διαδικασίας. Εξ αυτών προκύπτει ότι η αδυναμία ενάρξεως κύριας διαδικασίας πρέπει να είναι αντικειμενική και δεν δύναται να ποικίλλει αναλόγως των ειδικών περιστάσεων υπό τις οποίες ζητείται η έναρξη μιας τέτοιας διαδικασίας.
- 22 Η ερμηνεία αυτή συνάδει με τον σκοπό του άρθρου 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού κατά τον οποίο σκοπό, όπως προκύπτει από τη δέκατη έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, πρέπει να είναι κατά το δυνατόν ελάχιστες οι περιπτώσεις όπου η έναρξη ανεξάρτητης τοπικής διαδικασίας δύναται να ζητηθεί πριν από την έναρξη κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας. Ασφαλώς, το σύστημα που δημιούργησε ο κανονισμός επιτρέπει τη συνύπαρξη κύριας διαδικασίας και δευτερευουσών διαδικασιών, πλην όμως τούτο, όπως υπογραμμίζει η δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του, γίνεται τηρουμένων των υποχρεωτικών κανόνων συντονισμού που προορίζονται να διασφαλίσουν την αναγκαία ενιαία αντιμετώπιση εντός της Ένωσης. Πάντως, ένας τέτοιος συντονισμός δεν μπορεί να διασφαλιστεί όσο δεν έχει αρχίσει κύρια διαδικασία.

- 23 Όπως υποστηρίζουν η Zaza Retail, η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η αδυναμία ενάρξεως κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας δύναται να απορρέει από τα χαρακτηριστικά που ανάγονται στην ιδιότητα του οφειλέτη τα οποία αποκλείουν τη δυνατότητα να γίνει ο τελευταίος το αντικείμενο διαδικασίας αφερεγγυότητας. Χάριν παραδείγματος, εύστοχα αναφέρουν την κατάσταση όπου, μεταξύ των προϋποθέσεων που θέτει η νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο τελευταίος έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, περιλαμβάνεται η εμπορική ιδιότητα, την οποία δεν έχει ο οφειλέτης, ή ακόμη την κατάσταση όπου ο οφειλέτης είναι δημόσια επιχείρηση η οποία, κατά την εν λόγω νομοθεσία, δεν δύναται να κηρυχθεί αφερέγγυα.
- 24 Αντιθέτως, η αδυναμία ενάρξεως κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν δύναται να απορρέει απλώς και μόνον από το γεγονός ότι συγκεκριμένο πρόσωπο, όπως ο εκπρόσωπος της εισαγγελικής αρχής κράτους μέλους, στο έδαφος του οποίου ο οφειλέτης διαθέτει εγκατάσταση, δεν νομιμοποιείται, από τη νομοθεσία του κράτους μέλους όπου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, να ζητήσει την έναρξη κύριας διαδικασίας στο τελευταίο κράτος μέλος. Συγκεκριμένα, εφόσον δεν αμφισβητείται ότι άλλα πρόσωπα, και μεταξύ αυτών πιστωτές, νομιμοποιούνται να υποβάλουν τέτοια αίτηση, κάλλιστα είναι δυνατή η έναρξη κύριας διαδικασίας.
- 25 Άλλωστε, τούτο συνέβη στην υπόθεση της κύριας δίκης, εφόσον από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η Zaza Retail κηρύχθηκε στις Κάτω Χώρες σε πτώχευση με απόφαση του rechtbank te Amsterdam της 8ης Ιουλίου 2008.
- 26 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η έκφραση «ως εκ των προϋποθέσεων που θέτει», η οποία περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού και παραπέμπει στις προϋποθέσεις που, κατά τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, εμποδίζουν την έναρξη κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας στο κράτος αυτό, δεν αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ορισμένα πρόσωπα αποκλείονται από τον κύκλο των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη μιας τέτοιας διαδικασίας.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 27 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, στην ουσία, να διευκρινιστεί αν ο όρος «πιστωτής», ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού και χρησιμοποιείται για να καθοριστεί ο κύκλος των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη ανεξάρτητης τοπικής διαδικασίας, περιλαμβάνει μια αρχή κράτους μέλους η οποία, κατά το δίκαιο της ημεδαπής, έχει ως αποστολή να ενεργεί για το γενικό συμφέρον και για τη διασφάλιση του συμφέροντος του συνόλου των πιστωτών.
- 28 Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός δεν ορίζει τον όρο «πιστωτής».
- 29 Επιπλέον, πρέπει να υπομνησθεί ότι, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 21 και 22 της παρούσας αποφάσεως, επίσης οι κατά το άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού προϋποθέσεις ενάρξεως ανεξάρτητης τοπικής διαδικασίας πρέπει να ερμηνεύονται με αυστηρό τρόπο.
- 30 Η αυστηρή αυτή προσέγγιση προκύπτει από σύγκριση των διατάξεων του εν λόγω άρθρου με εκείνες του άρθρου 29, το οποίο αφορά το δικαίωμα να ζητηθεί η έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας. Ενώ το τελευταίο παρέχει το δικαίωμα αυτό στον σύνδικο της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας όπως και σε κάθε πρόσωπο ή αρχή που έχει ενεργητική νομιμοποίηση κατά τη νομοθεσία του κράτους μέλους εντός του οποίου υποβάλλεται η αίτηση ενάρξεως, το άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού περιορίζει τον κύκλο των εχόντων ενεργητική νομιμοποίηση σε συγκεκριμένους πιστωτές που έχουν ιδιαίτερο σύνδεσμο με το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται η εγκατάσταση του οφειλέτη. Πρόκειται για τους πιστωτές που κατοικούν ή εδρεύουν σε αυτό το κράτος μέλος καθώς και για τους πιστωτές της εγκαταστάσεως αυτής.

- 31 Όσο για τη βελγική εισαγγελική αρχή, επισημαίνεται, όπως σημείωσε η Επιτροπή, ότι, ελλείψει οποιασδήποτε δικής της απαιτήσεως κατά του οφειλέτη, η αρχή αυτή δεν είναι πιστωτής υπό τη συνήθη έννοια του όρου στις διαδικασίες αφερεγγυότητας.
- 32 Πράγματι, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η εισαγγελική αρχή έχει ως αποστολή, στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών, να ενεργεί προς το γενικό συμφέρον. Η παρέμβαση της δημόσιας αυτής αρχής οφείλεται στη μέριμνα έγκαιρης αντιμετώπισης των δυσκολιών μιας επιχειρήσεως, εν ανάγκη με το να υποκαταστήσει τον οφειλέτη και τους πιστωτές του σε περίπτωση αδράνειάς τους. Καίτοι δεν δύναται να αποκλειστεί ότι η παρέμβαση της εισαγγελικής αρχής δύναται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να συνάδει με το συμφέρον του συνόλου των πιστωτών ή, τουλάχιστον, ορισμένων από αυτούς, παρά ταύτα είναι δεδομένο ότι η αρχή αυτή δεν παρεμβαίνει ούτε υπό την ιδιότητα του πιστωτή ούτε υπό την ιδιότητα του εκπροσώπου του συνόλου των πιστωτών. Συγκεκριμένα, η απόφαση περί παραπομπής ρητώς αναφέρει ότι, στο βελγικό δίκαιο, η εισαγγελική αρχή δεν ενεργεί επ' ονόματι και για λογαριασμό των πιστωτών.
- 33 Λαμβανομένης υπόψη της στενής ερμηνείας που πρέπει να δοθεί στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού, μια δημόσια αρχή που ενεργεί υπό τις συνθήκες αυτές δεν δύναται να εξομοιωθεί με πιστωτή υπό την έννοια της διατάξεως αυτής και, επομένως, να περιληφθεί στον κύκλο των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη τοπικής διαδικασίας αφερεγγυότητας.
- 34 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο όρος «πιστωτής», ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του κανονισμού και χρησιμοποιείται για να καθοριστεί ο κύκλος των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη ανεξάρτητης τοπικής διαδικασίας, δεν περιλαμβάνει μια αρχή κράτους μέλους η οποία, κατά το δίκαιο της ημεδαπής, έχει ως αποστολή να ενεργεί προς το γενικό συμφέρον, αλλά δεν παρεμβαίνει ως πιστωτής, ούτε επ' ονόματι και για λογαριασμό των πιστωτών.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 35 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο τρίτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 36 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Η έκφραση «ως εκ των προϋποθέσεων που θέτει», η οποία περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, και παραπέμπει στις προϋποθέσεις που, κατά τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, εμποδίζουν την έναρξη κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας στο κράτος αυτό, δεν αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ορισμένα πρόσωπα αποκλείονται από τον κύκλο των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη μιας τέτοιας διαδικασίας.
- 2) Ο όρος «πιστωτής», ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού και χρησιμοποιείται για να καθορισθεί ο κύκλος των προσώπων που νομιμοποιούνται να ζητήσουν την έναρξη

ανεξάρτητης τοπικής διαδικασίας, δεν περιλαμβάνει μια αρχή κράτους μέλους η οποία, κατά το δίκαιο της ημεδαπής, έχει ως αποστολή να ενεργεί προς το γενικό συμφέρον, αλλά δεν παρεμβαίνει ως πιστωτής, ούτε επ' ονόματι και για λογαριασμό των πιστωτών.

(υπογραφές)